

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

canolfanbydgwaith

Rhan o'r Adran Gwaith
a Phensiynau

Sut i wneud cais

Y ffordd orau i wneud cais yw dros y ffôn.

Cysylltwch â ni ar **0800 012 1888**.

Mae galwadau i rifau 0800 am ddim o linellau daear BT ond efallai y bydd yn rhaid i chi dalu os byddwch yn defnyddio cwmni ffôn arall, ffôn symudol, neu os byddwch yn ffonio o dramor.

Os oes gennych anawsterau ar eich clyw neu'ch lleferydd gallwch gysylltu â ni drwy ddefnyddio ffôn testun ar **0800 023 4888**.

Gallwch ofyn i ffrind neu berthynas neu sefydliadau rydych yn eu hadnabod ac yn ymddiried ynddynt i'ch helpu, neu cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Ynglŷn â'r ffurflen hon

Efallai na fyddwch yn cael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os na fyddwch

- yn ateb pob cwestiwn ar y ffurflen hon sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, ac
- yn anfon yr holl ddogfennau y gofynnwn amdanynt yn syth.

Os nad ydych yn gallu gwneud hyn, dywedwch wrthym pam yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall**. Weithiau byddwn yn dal i allu delio â'ch cais.

Dylech ddychwelyd eich ffurflen gais atom o fewn **un mis** i'r dyddiad y cafodd ei hanfon atoch. Os na fyddwch yn gwneud hyn, efallai byddwch ond yn cael budd-dal o'r dyddiad rydych yn darparu'r holl wybodaeth rydym ei angen.

Darllenwch y nodiadau cyn i chi lenwi'r ffurflen hon.
Byddant yn eich helpu i benderfynu beth i'w hawlio.

Nodiadau

Beth yw Lwfans Cyflogaeth a Chymorth?

Budd-dal nawdd cymdeithasol yw Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ar gyfer pobl sydd a salwch neu anabledd.

Gallech gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os oes gennych salwch neu anabledd, ac rydych

- yn ddi-waith, **neu'n**
- hunangyflogedig, **neu'n**
- gweithio i gyflogwr ond ni allwch gael Tâl Salwch Statudol, **neu**
- wedi bod yn cael Tâl Salwch Statudol ond mae nawr wedi dod i ben.

Mae Tâl Salwch Statudol (SSP) yn arian sy'n cael ei dalu gan gyflogwyr i gyflogai sydd i ffwrdd o'r gwaith am 4 diwrnod neu fwy yn olynol oherwydd eu salwch neu anabledd.

Asesiadau gallu i weithio

Efallai y byddwn yn gofyn i chi gymryd rhan mewn asesiad gallu i weithio. Drwy 'asesiad gallu i weithio' rydym yn golygu

- llenwi a dychwelyd holiadur, a
- mynd am asesiad meddygol.

Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â hyn. Os na fyddwch yn llenwi'r ffurflen neu gymryd rhan mewn asesiad, efallai y byddwn yn atal eich budd-dal.

Cyfweliadau sy'n canolbwyntio ar waith

Efallai byddwn yn gofyn i chi fynychu Cyfweliadau sy'n canolbwyntio ar waith a fydd yn eich helpu i ddychwelyd i waith. Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â rhain. Os na fyddwch yn cymryd rhan yn y cyfweliadau hyn, efallai byddwn yn gostwng eich budd-dal.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn Seiliedig ar Gyfraniadau

Gallech gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau os ydych wedi talu neu os cawsoch eich credydu â digon o gyfraniadau Yswiriant Gwladol dosbarth 1 neu ddosbarth 2 yn ystod y tair blynedd dreth ddiwethaf.

Mae Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau yn cael ei dalu ar gyfradd sylfaenol am yr 13 wythnos cyntaf. Yna byddwn yn talu eich budd-dal ar gyfradd sy'n seiliedig ar eich asesiad gallu i weithio. Rydym yn galw'r 13 wythnos cyntaf rydym yn talu eich budd-dal yn eich 'cyfnod asesiad'.

Weithiau ni allwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau yn seiliedig ar eich cyfraniadau Yswiriant Gwladol y Deyrnas Unedig (DU). Ond efallai y gallwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau os ydych wedi gweithio y tu allan i'r DU.

Efallai y gallwn ostwng eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau os ydych yn cael

- budd-daliadau nawdd cymdeithasol eraill
- pensiwn personol neu alwedigaethol
- pensiwn gwasanaeth cyhoeddus.

Ni fydd eich cynilion yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn Seiliedig ar Incwm

Efallai y gallwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm os nad oes gennych ddigon o arian yn dod i mewn.

Gallwch wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm

- ar eich cyfer chi a'ch partner
- ar gyfer costau tai penodol
- ar gyfer anghenion arbennig. Er enghraifft, os oes gennych chi neu aelod o'ch teulu anabledd.

Efallai y byddwn yn gostwng eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm os oes gennych chi neu rywun yr ydych yn gwneud cais ar eu cyfer

- cynilion o dros £6,000
- arian yn dod i mewn bob wythnos. Gallai hyn fod yn
  - enillion o waith rhan amser
  - budd-daliadau nawdd cymdeithasol eraill
  - pensiynau personol neu alwedigaethol.

Os ydych yn gwneud cais ar gyfer partner

Efallai y byddwn yn gofyn i'ch partner fynd am gyfweliadau sy'n canolbwyntio ar waith. Os y byddwn angen i'ch partner fynd am gyfweliad, byddwn yn cysylltu â hwy ar ôl i chi gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm am 26 wythnos neu fwy.

Os na fyddant yn cymryd rhan yn y cyfweliadau hyn, gallai effeithio ar eich budd-dal.

Mae 'partner' yn golygu

- person rydych yn briod â hwy neu berson rydych yn byw gyda hwy fel petaech yn briod â hwy, neu
- bartner sifil neu berson rydych yn byw gyda hwy fel petaech yn bartneriaid sifil.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid

Os ydych rhwng 16 a 25 oed, weithiau gallwch wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid hyd yn oed os nad ydych wedi talu digon o gyfraniadau Yswiriant Gwladol.

Efallai y gallwch wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid os

- ydych rhwng 16 a 20 oed, **neu**
- rydych rhwng 21 a 25 oed, ac roeddech mewn addysg neu hyfforddiant yn ystod y tri mis olaf cyn eich penblwydd yn 20ain oed, **ac**
- rydych wedi bod yn methu â gweithio oherwydd salwch neu anabledd am o leiaf 28 wythnos, **ac**
- rydych fel arfer yn byw ym Mhrydain Fawr, ac wedi byw ym Mhrydain Fawr am 26 wythnos yn y flwyddyn cyn eich cais.

Os nad ydych fel arfer yn byw ym Mhrydain Fawr, neu nid ydych wedi byw ym Mhrydain Fawr am 26 wythnos yn y flwyddyn cyn eich cais, ond rydych

- yn aelod sy'n gwasanaethu yn Lluoedd Arfog EM
- yn awyrennwyr
- yn llongwr, neu
- yn gweithio ar y silff gyfandirol

efallai y byddwch yn parhau i allu gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid.

Mae Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid yn fudd-dal cyfradd unffurf am y 13 wythnos cyntaf. Yna byddwn yn talu eich budd-dal ar gyfradd sy'n seiliedig ar eich asesiad gallu i weithio.

Efallai y gallwn ostwng eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid os ydych yn cael

- budd-daliadau nawdd cymdeithasol eraill
- pensiwn personol neu alwedigaethol, neu
- pensiwn gwasanaeth cyhoeddus.

Ni fydd eich cynilion yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid.

Credyd Treth Plant

Nid yw Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn cynnwys arian ar gyfer plant neu berson ifanc sy'n gymwys. Ond gallwch wneud cais am Gredyd Treth Plant. I gael mwy o wybodaeth am Gredyd Treth Plant ewch i **www.hmrc.gov.uk**

Gallwch hefyd wneud cais am Gredyd Treth Plant ar-lein.

Gallwch hefyd ffonio Cyllid a Thollau EM ynglŷn â Chredyd Treth Plant ar **0845 300 3900**. Os oes gennych anawsterau ar eich clyw neu'ch lleferydd gallwch gysylltu â hwy drwy ddefnyddio ffôn testun ar **0845 300 3909**.

Mae'r llinellau ar agor o 8am–8pm saith diwrnod yr wythnos oni bai am Ddiwrnod Nadolig, Gŵyl San Steffan a Ddydd Calan.

Os ydych angen help neu ffurflen yn Gymraeg, ffoniwch **0845 302 1489**. Mae'r llinellau ar agor o 8.30am–5pm Ddydd Llun i Ddydd Gwener.

Mae 'plentyn' yn golygu person o dan 16 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.

Mae 'person ifanc sy'n gymwys' yn golygu person 16, 17, 18 neu 19 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.

Datganiadau meddygol

Os ydych yn cael Tâl Salwch Statudol, anfonwch eich datganiad meddygol cyfredol gyda'ch cais.

Gelwir 'datganiadau meddygol' hefyd yn dystysgrifau meddygol, yn ddatganiadau meddyg neu nodiadau salwch.

Os nad oes gennych hawl i gael Tâl Salwch Statudol, fel arfer nid oes angen i chi gael datganiad meddygol am y 7 diwrnod cyntaf o'ch salwch neu anabledd. O'r 8fed diwrnod bydd yn rhaid i chi gael datganiad meddygol gan eich meddyg a'i hanfon atom.

Sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth

Mae'r wybodaeth rydym yn ei chasglu amdanoch a sut rydym yn ei defnyddio yn dibynnu'n bennaf ar y rheswm dros eich busnes gyda ni. Ond fe allwn ddefnyddio'r wybodaeth ar gyfer unrhyw ddibenion yr Adran, sy'n cynnwys

- budd-daliadau a lwfansau nawdd cymdeithasol
- cynnal plant
- cyflogaeth a hyfforddiant
- polisi pensiynau preifat, a
- cynllunio ar gyfer ymddeol.

Efallai y byddwn yn cael gwybodaeth gan eraill er mwyn gwirio'r wybodaeth rydych yn ei roi i ni ac i wella ein gwasanaethau. Efallai y byddwn yn rhoi gwybodaeth i rai sefydliadau eraill fel y mae'r gyfraith yn caniatáu, er enghraifft er mwyn amddiffyn yn erbyn troseddau.

I gael mwy o wybodaeth am y ffordd rydym yn defnyddio gwybodaeth, ymwelwch â'n gwefan **www.dwp.gov.uk/cymraeg/privacy-policy** neu gysylltwch ag unrhyw un o'n swyddfeydd.

Ein safonau gwasanaeth

Yn y Ganolfan Byd Gwaith ein nod yw darparu safon uchel o wasanaeth i gwsmeriaid bob amser. Gellir dod o hyd i fanylion safon y gwasanaeth y gallwch ei ddisgwyl gennym ar ein gwefan yn **www.direct.gov.uk/budd-daliadau**

Gallwch gael mynediad i'n gwefan mewn llawer o lyfrgelloedd.

I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Mwy o wybodaeth

I gael mwy o wybodaeth, gofynnwch am daflen am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth neu Fudd-dal Analluogrwydd gan y Ganolfan Byd Gwaith. Neu ymwelwch â'n gwefan **www.direct.gov.uk/budd-daliadau**

Cyn i chi lenwi'r ffurflen hon

I weithio allan os oes angen i chi gwblhau'r ffurflen hon, atebwch y cwestiynau isod.

a Ydych chi’n cael unrhyw driniaeth feddygol arbenigol? Mae ‘triniaeth feddygol’ arbenigol yn golygu <ul style="list-style-type: none"> ● dialysis ● radiotherapi ● cemotherapi ● plasmapheresis ● maethiad parenterol llwyr ar gyfer amhariad difrifol o'r weithred enterig.	Na	Ewch i gwestiwn b .
	Ydw	Ewch i gwestiwn ch .
b Ydych chi wedi’ch cyflogi gan gyflogwr, hyd yn oed os nad ydych yn gweithio ar hyn o bryd?	Na	Ewch i gwestiwn ch .
	Ydw	Os oes gennych fwy nag un swydd, dywedwch wrthym faint isod.
c Ydy unrhyw un o’ch cyflogwyr wedi rhoi ffurflen SSP1W i chi?	Na	Gallech gael Tâl Salwch Statudol yn lle Lwfans Cyflogaeth a Chymorth. Gofynnwch wrth eich cyflogwr am Tâl Salwch Statudol cyn i chi lenwi’r ffurflen hon .
	Ydy	Mae’n rhaid i chi anfon ffurflen SSP1W gwahanol ar gyfer pob swydd rydych yn ei wneud gyda’r ffurflen hon.
ch Ydych chi wedi gwneud cais am Fudd-dal Analluogrwydd yn ystod y 104 wythnos cyn y dyddiad rydych eisiau gwneud cais ohono?	Na	Ewch i’r dudalen nesaf.
	Ydw	Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â hyn.
Wnaethoch chi ddechrau gweithio neu hyfforddiant o fewn un mis o adael Budd-dal Analluogrwydd?	Na	Ewch i’r dudalen nesaf.
	Do	Peidiwch â chwblhau gweddill y fflurflen hon. Cysylltwch â ni.

O ba ddyddiad yr hoffech wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth?

Bydd angen mwy o wybodaeth arnom os yw'r dyddiad hwn cyn y dyddiad y gwnaethoch gysylltu â ni am y tro cyntaf.

Er mwyn eich helpu i benderfynu pa rannau o'r ffurflen i'w llenwi, atebwch y cwestiynau isod a dilynwch y cyfarwyddiadau.

- Gwnewch gais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm
- os ydych yn credu na allwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau, neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid neu
  - os ydych yn credu na fydd Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau, neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid yn ddigon i chi fyw arno neu
  - i gael arian dros eich partner, os yw eich partner yn gweithio llai na 24 awr yr wythnos neu
  - i gael help gyda'ch costau tai, neu
  - os oes gennych chi a'ch partner gynilion o £16,000 neu lai.

Ydych chi am wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm?

Ticiwch Ydw os nad ydych yn siŵr.

Os na fyddwch yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm nawr, ond yna yn gofyn amdano yn ddiweddarach, byddwn fel arfer ond yn ei dalu o'r dyddiad diweddarach hwnnw.

- Na Llenwch y blychau ateb o dan Chi ar dudalennau 2 i 24. Yna ewch i dudalen 45.
- Ydw Mae'n rhaid i chi lenwi'r blychau ateb o dan Chi a Eich partner ar dudalennau 2 i 24. Yna ewch i dudalen 25.

Oes gennych bartner?

- Na Ewch i dudalen 2.
- Oes Ydy eich partner yn cytuno i chi wneud y cais hwn?
- Na Dylech barhau i roi cymaint o wybodaeth ag y gallwch am eich partner. Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â hyn.
- Ydy Efallai bydd angen i'ch partner fynychu cyfweliad sy'n canolbwyntio ar waith os ydych yn gwneud cais drostynt.

	Chi	Eich partner
	<div>Mae'n rhaid i bawb lenwi'r golofn hon.</div>	<div>Llenwch y golofn hon os oes gennych bartner ac rydych eisiau gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm.</div>
Cyfenw		
Enwau eraill		
Unrhyw gyfenwau eraill rydych wedi cael eich adnabod wrthynt		
Teitl	Mr Mrs Miss Ms Teitl arall	Mr Mrs Miss Ms Teitl arall
Dyddiad geni		/ /
Rhif Yswiriant Gwladol	Llythrennau Rhifau	Llythrennau Rhifau
Gallwch gael hwn o slipiau cyflog neu bapurau treth.	Llythyren	Llythyren
Cyfeiriad		
Dywedwch wrthym beth yw eich cyfeiriad a rhowch gyfeiriad eich partner i ni, os yw'n wahanol.		
Cyfeiriad, os yn wahanol yn y 3 blynedd diwethaf.		
Os ydych angen dweud wrthym am fwy nag un cyfeiriad arall, defnyddiwch y gofod yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.		
Rhif ffôn symudol		
Rhif ffôn yn ystod y dydd, os yw'n wahanol	Cod gwaith	Cod gwaith
	Rhif cartref	Rhif cartref
Cenedligrwydd		
Er enghraifft, Prydeinig.		

	Chi	Eich partner
Os ydych chi'n ddigartref ond bod gennych gyfeiriad dros dro, hyd yn oed os bydd hwn yn newid o ddydd i ddydd, ticiwch y blwch hwn.	Dywedwch wrthym lle y gallwn gysylltu â chi yn y blwch cyfeiriad isod	Dywedwch wrthym lle y gallwn gysylltu â chi yn y blwch cyfeiriad isod
Os ydych chi'n ddigartref a heb unrhyw le i fyw o gwbl, ticiwch y blwch hwn.	Ble y gallwn gysylltu â chi?	Ble y gallwn gysylltu â chi?

Beth yw eich statws priodasol neu bartneriaeth sifil? Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol. Os byddwch yn ticio mwy nag un blwch, dywedwch pam wrthym yn Rhan 22 Gwybodaeth arall .	Priod neu bartner sifil Wedi ysgaru neu bartneriaeth sifil wedi'i diddymu Sengl Wedi gwahanu Yn cydfyw Weddw neu bartner sifil wedi goroesi Dyddiad dod yn weddw neu bartner sifil wedi goroesi	Priod neu bartner sifil Wedi ysgaru neu bartneriaeth sifil wedi'i diddymu Sengl Wedi gwahanu Yn cydfyw Weddw neu bartner sifil wedi goroesi Dyddiad dod yn weddw neu bartner sifil wedi goroesi
Ydych chi'n disgwyl babi? Os ydych chi'n disgwyl babi neu fod gennych blentyn o dan bedwar oed, efallai y byddwch yn gymwys i gael talebau Cychwyn lach neu fitaminau. Ffoniwch linell gymorth Cychwyn lach ar 0845 607 6823 neu ewch i www.healthystart.nhs.uk am daflen i wneud cais.	Na Ydw Pa ddyddiad y disgwylir y babi? / /	Na Ydw Pa ddyddiad y disgwylir y babi?
Ydych chi wedi cael babi yn y 39 wythnos cyn y dyddiad rydych eisiau gwneud cais ohono?	Na Ydw Pa ddyddiad y disgwylir y babi? / /	Na Ydw Pa ddyddiad y disgwylir y babi?

	Chi	Eich partner
<p>Pa ddyddiad gychwynnodd eich salwch neu anabledd?</p> <p>Rhowch fanylion bras o'ch salwch neu anabledd</p>		
<p>Enw'r meddyg sy'n llofnodi eich datganiadau meddygol</p> <p>Cyfeiriad y meddyg sy'n llofnodi eich datganiadau meddygol</p>		
<p>Rhif ffôn y meddyg sy'n llofnodi eich datganiadau meddygol</p>	<p>Cod</p> <p>Rhif</p>	<p>Cod</p> <p>Rhif</p>
<p>Ydych chi'n cael Tâl Salwch Statudol?</p>	<p>Na</p> <p>Ewch i'r cwestiwn nesaf.</p> <p>Ydw</p> <p>Anfonwch eich datganiad meddygol presennol atom. Ewch i'r dudalen nesaf.</p>	
<p>Oes gennych chi hawl i Dâl Salwch Statudol? Gofynnwch i'ch cyflogwr os nad ydych yn siŵr.</p>	<p>Na</p> <p>Gofynnwch i'ch meddyg am datganiad meddygol o'r 8fed diwrnod o'ch salwch neu anabledd, a'i hanfon atom.</p> <p>Oes</p>	

	Chi	Eich partner
Ydych chi wedi bod yn yr ysbyty fel claf mewnl yn y 52 wythnos diwethaf?	<div>Na</div> <div>DoDywedwch wrthym am hyn isod.</div>	<div>Na</div> <div>DoDywedwch wrthym am hyn isod.</div>
Enw a chyfeiriad yr ysbyty		
Dyddiad aethoch i mewn i'r ysbyty		
Ydych chi wedi dod allan o'r ysbyty?	<div>Na</div> <div>DoDyddiad y daethoch allan o'r ysbyty / /</div>	<div>Na</div> <div>DoDyddiad y daeth eich partner allan o'r ysbyty / /</div>
Ydych chi'n disgwyl i fynd i mewn i'r ysbyty o fewn y 3 mis nesaf?	<div>Na</div> <div>YdwDyddiad rydych yn disgwyl mynd i'r ysbyty / /</div>	<div>Na</div> <div>YdwDyddiad mae'ch partner yn disgwyl mynd i'r ysbyty / /</div>
Ydych chi erioed wedi cael eich cofrestru neu ardystio'n ddall neu gyda amhariad golwg difrifol gyda <ul style="list-style-type: none"> awdurdod lleol yng Nghymru neu Loegr, neu cyngor rhanbarthol neu ynys yn Yr Alban?	<div>Na</div> <div>DoDywedwch wrthym enw'r awdurdod neu gyngor lleol.</div>	<div>Na</div> <div>DoDywedwch wrthym enw'r awdurdod neu gyngor lleol.</div>
Ydy eich awdurdod neu gyngor lleol wedi eich tynnu chi oddi ar y gofrestr?	<div>Na</div> <div>DoDyddiad y tynnodd eich awdurdod lleol chi oddi ar y gofrestr / /</div>	<div>Na</div> <div>DoDyddiad y tynnodd eich awdurdod lleol eich partner oddi ar y gofrestr</div>

Rhan 4

Rheolau arbennig

Mae **rheolau arbennig** yn berthnasol i bobl nad oes disgwyl iddynt fyw mwy na 6 mis oherwydd eu salwch.

Os byddwch yn gwneud cais o dan y rheolau arbennig, **byddwch yn gallu cael eich budd-dal yn gyflymach ac yn rhwyddach.**

Chi	
Ydych chi’n credu bod y rheolau arbennig yn berthnasol i chi?	<div><div>Na</div><div>Ewch i Rhan 5 Ynglŷn â gwaith.</div></div> <div><div>Ydw</div><div><div><div>Mae’r Adroddiad DS1500 yn adroddiad am eich cyflwr meddygol. Ni fydd yn rhaid i chi dalu amdano.</div><div>Gallwch ofyn i dderbynnydd eich meddyg, neu nyrs neu weithiwr cymdeithasol i drefnu hyn i chi. Nid oes rhaid i chi weld y meddyg. Dylech gael yr Adroddiad DS1500 yn syth. Gofynnwch am yr adroddiad mewn amlen wedi’i selio os nad ydych am i neb ei weld.</div><div>Os na allwch gael eich Adroddiad DS1500 mewn pryd, dylech wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth beth bynnag. Yna rhowch yr Adroddiad DS1500 i ni cyn gynted ag y gallwch.</div></div></div></div>
Ydych chi wedi gofyn am Adroddiad DS1500 yn barod ar gyfer eich cais am Lwfans Byw i’r Anabl?	<div><div>Na</div></div> <div><div>Do</div><div>Nid oes angen i chi gael Adroddiad DS1500 arall. Anfonwch yr Adroddiad DS1500 gyda’ch cais am Lwfans Byw i’r Anabl.</div></div>
Ydych chi wedi anfon eich Adroddiad DS1500 yn barod gyda’ch cais am Lwfans Byw i’r Anabl?	<div><div>Na</div></div> <div><div>Ydw</div></div>

Mae angen i ni wybod am waith rydych yn ei wneud nawr

- Mae angen i ni wybod am unrhyw

  - waith i gyflogwr neu waith hunangyflogedig
  - gwaith llawn amser neu ran amser
- gwaith parhaol neu waith achlysurol
  - gwaith di-dâl neu waith cyflogedig
- gwaith fel cyfarwyddwr cwmni
  - amser a dreuliwyd ar Hyfforddiant yn Seiliedig ar Waith i Bobl Ifanc, neu Skillseekers (Yr Alban).

	Chi	Eich partner
<p>Ydych chi'n gweithio ar hyn o bryd?</p> <p>Os ydych yn gwneud gwaith gwirfoddol neu os ydych yn absennol o'r gwaith dros dro ticiwch Ydw.</p>	<p>Na Anfonwch eich P45 atom. Ewch i Rhan 6 Ynglŷn â budd-daliadau.</p> <p>Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.</p>	<p>Na Ewch i Rhan 6 Ynglŷn â budd-daliadau.</p> <p>Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod.</p>
<p>Dyddiad y dechreuodd y gwaith</p>		/ /
<p>Os nad ydych yn gweithio mwyach, dyddiad olaf i chi weithio</p>		
<p>Nifer yr oriau'r wythnos y byddwch yn eu gweithio fel arfer</p>	awr	awr
<p>Nifer o ddyddiau yr wythnos rydych yn eu gweithio fel arfer</p>	diwrnod	diwrnod
<p>Nifer o oriau yr wythnos rydych yn eu gweithio ar hyn o bryd</p>	awr	awr
<p>Nifer o ddyddiau yr wythnos rydych yn eu gweithio ar hyn o bryd</p>	diwrnod	diwrnod
<p>Enw'r cyflogwr</p>		
<p>Cyfeiriad y cyflogwr</p>		
<p>Rhif ffôn y cyflogwr</p>	Cod Rhif	Cod Rhif
<p>Teitl y swydd</p>		
<p>Rhif cloc, cyflogres neu gyflogai</p>		

	Chi	Eich partner
Fydd eich cyflogwr yn parhau i'ch talu os ydych i ffwrdd o'r gwaith oherwydd salwch neu anabledd?	Na Bydd	Na Bydd
Ydych chi'n cael unrhyw arian ar gyfer treuliau?	Na Ydw	Na Ydw
Ydy'r cyflogwr yn talu unrhyw arian tuag at bensiwn i chi?	Na Ydy	Na Ydy
Ydy'r gwaith rydych chi'n ei wneud yn waith gwirfoddol?	Na Ydy Allwch chi ddewis a ydych yn cael eich talu am y gwaith? Ydych chi'n derbyn unrhyw beth arall fel tâl am weithio? Er enghraifft, pethau fel llety neu fwyd.	Na Ydy All eich partner ddewis a ydynt yn cael eu talu am y gwaith? Ydy eich partner yn derbyn unrhyw beth arall fel tâl am weithio? Er enghraifft, pethau fel llety neu fwyd.
Ydych chi'n hunangyflogedig neu'n is-gontractiwr?	Na Ydw Byddwn yn anfon ffurflen B16W i'w llenwi a'i dychwelyd atom.	Na Ydy Byddwn yn anfon ffurflen B16W i'w llenwi a'i dychwelyd atom.
Ydych chi'n gweithio mewn galwedigaeth arbennig? Mae 'galwedigaeth arbennig' yn golygu <ul style="list-style-type: none"> gwylwr y glannau cynorthwyol ymladdwr tân rhan amser aelod rhan amser o griw bâd achub, neu aelod o'r fyddin diriogaethol neu filwr wrth gefn.	Na Ydw	Na Ydy

	Chi	Eich partner
Ydych chi’n cymryd rhan mewn anghydfod diwydiannol? Drwy ‘anghydfod diwydiannol’ rydym yn golygu anghydfod rhyngddo chi a’ch cyflogwr neu gyn gyflogwr.	Na Ydw	Na Ydy Byddwn yn ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.
Ydych chi’n gwybod pryd fyddwch chi yn ddigon iach i weithio eto?	Na Ydw Dywedwch wrthym pryd fyddwch yn ddigon iach i weithio.	
Ydych chi’n dychwelyd i’r gwaith?	Na Ydw Pa ddyddiad fyddwch chi’n dychwelyd i’r gwaith?	
Wnaethoch chi weithio sifft nos oedd yn cynnwys hanner nos ar y dyddiad y gweithioch ddiwethaf? Pa ddyddiad ac amser wnaethoch chi dechrau’r sifft? Pa ddyddiad ac amser wnaethoch chi orffen y sifft?	Na Do Dywedwch wrthym am hyn isod. am am / pm am	
Fyddwch chi’n dychwelyd i’r gwaith ar sifft nos sydd yn cynnwys hanner nos? Pa ddyddiad ac amser fyddwch chi’n dechrau’r sifft? Pa ddyddiad ac amser fyddwch chi’n gorffen y sifft? Os oes gennych fwy nag un cyflogwr, dywedwch wrthym amdanynt yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.	Na Byddaf Dywedwch wrthym am hyn isod. am am / pm am	

Rydym angen gwybod am unrhyw fudd-daliadau nawdd cymdeithasol rydych yn eu cael nawr, neu rydych wedi gwneud cais amdanynt yn y gorffennol. Byddwn yn dweud wrthyh os byddant yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

Er enghraifft, mae’n rhaid i chi ddweud wrthym am

- Lwfans Gweini
  - Lwfans Profedigaeth
  - Taliad Profedigaeth
  - Lwfans Gofalwr
  - Lwfans Byw i'r Anabl
  - Budd-dal Analluogrwydd
  - Cymhorthdal Incwm
- Budd-dal Marwolaeth Diwydiannol
  - Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol
  - Lwfans Ceisio Gwaith
  - Lwfans Mamolaeth
  - Motability neu unrhyw help arall gyda phroblemau symudedd, er enghraifft, cerbyd analluedd
- Credyd Pensiwn
  - Lwfans Enillion Is
  - Pensiwn y Wladwriaeth
  - Lwfans Anabledd Difrifol
  - Atodiad i'r Anghyflogadwy
  - Budd-dal Gwraig Weddw
  - Lwfans Mam Weddw
  - Lwfans Rhiant Gweddwr

Mae’n rhaid i chi hefyd ddweud wrthym am fudd-daliadau nawdd cymdeithasol eraill, hyd yn oed os nad ydynt ar y rhestr. Peidiwch â dweud wrthym am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor. Efallai y byddwn yn gofyn am hyn yn nes ymlaen.

	Chi	Eich partner
Ydych chi'n cael neu’n disgwyl i glywed am unrhyw fudd-daliadau nawdd cymdeithasol nawr?	<div><div>Na</div><div>Ewch i dudalen 12.</div></div> <div><div>Ydw</div><div>Dywedwch wrthym am y budd-daliadau hyn ar dudalen 11.</div></div>	<div><div>Na</div><div>Ewch i dudalen 12.</div></div> <div><div>Ydy</div><div>Dywedwch wrthym am y budd-daliadau hyn ar dudalen 11.</div></div>

	Budd-dal 1	Budd-dal 2	Budd-dal 3
Enw'r budd-dal			
Pwy sy'n cael y budd-dal?			
Rhif cyfeirnod			
Gallwch ddod o hyd i'r rhif hwn ar y llythyrau a anfonwyd gennym ynglŷn â'r budd-dal.			
Faint gaiff ei dalu?	£	£	£
Pa mor aml y caiff ei dalu?	Wythnosol Bob pythefnos Misol Bob 4 wythnos Arall bob	Wythnosol Bob pythefnos Misol Bob 4 wythnos Arall bob	Wythnosol Bob pythefnos Misol Bob 4 wythnos Arall bob
Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?			
Sut y caiff ei dalu?	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu Drwy siec	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu Drwy siec	Yn syth i mewn i gyfrif banc neu gymdeithas adeiladu Drwy siec
Dyddiad y taliad nesaf			
Oes unrhyw arian yn cael ei ddidynnu o'r budd-dal?	Na Oes	Na Oes	Na Oes
Faint a ddidynnir?	£	£	£
Ar gyfer beth y caiff ei ddidynnu?			

Os bydd angen i chi roi gwybod i ni am fwy na 3 budd-dal, rhowch wybod i ni yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall**.

	Chi	Eich partner
Ydych chi erioed wedi gwneud cais am Lwfans Gofalwr?	Na	Na
Ticiwch Do , hyd yn oed os na thalwyd unrhyw Lwfans Gofalwr i chi. Gallai hyn fod oherwydd eich bod yn well eich byd yn cael budd-dal nawdd cymdeithasol arall.	Do	Do
A ddaeth y Lwfans Gofalwr i ben yn ystod y 3 mis diwethaf?	Na	Na
	Do	Do
Dyddiad y cais neu'r taliad diwethaf		/ /
Enw'r person oedd yn derbyn gofal		
Cyfeiriad y person oedd yn derbyn gofal		
Oes unrhyw un yn gofalu amdanoch chi yn rheolaidd?	Na	Na
	Oes	Oes
Beth yw eu henw a'u cyfeiriad?		
Ydynt yn cael Lwfans Gofalwr am ofalu amdanoch chi?	Na	Na
Ticiwch Ydynt , os ydynt wedi gwneud cais am Lwfans Gofalwr a'u bod yn aros i glywed amdano.	Ydynt	Ydynt

	Chi	Eich partner	Plant neu bobl ifanc sy'n gymwys
Ydych chi neu'ch partner neu unrhyw un o'r plant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn cael Lwfans Byw i'r Anabl? Mae 'plentyn' yn golygu person o dan 16 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer. Mae 'person ifanc' sy'n gymwys yn golygu person 16, 17, 18 neu 19 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.	Na Ydw	Na Ydy	Na Ydy Pwy sy'n cael y lwfans?
Ydy'r Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer help gyda mynd o gwmpas?	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd is Cyfradd uwch	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd is Cyfradd uwch	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd is Cyfradd uwch
Ydy'r Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer help gyda gofal personol?	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd isaf Cyfradd canol Cyfradd uchaf	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd isaf Cyfradd canol Cyfradd uchaf	Na Ydy Pa gyfradd a delir? Cyfradd isaf Cyfradd canol Cyfradd uchaf
Ydych chi neu'ch partner neu unrhywun o'r plant neu bobl ifanc sy'n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn cael ● Lwfans Gweini ● Motability ● Atodiad Symudedd Pensiwn Rhyfel, neu ● unrhyw help arall gyda phroblemau symudedd?	Na Ydw	Na Ydy	Na Ydy Pwy sy'n cael y budd-dal neu'r help?

	Chi		Eich partner	
Ydych chi'n cael Pensiwn Rhyfel Gwraig Weddw neu Ŵr Gweddwy?	Na		Na	
	Ydw		Ydy	
Rhif cyfeirnod				
Ydych chi'n cael Credyd Dychwelyd i'r Gwaith ar hyn o bryd?	Na		Na	
	Ydw		Ydy	
Ydych chi wedi cael Credyd Dychwelyd i'r Gwaith yn ystod y 3 mis diwethaf?	Na		Na	
	Ydw	Dyddiad y taliad diwethaf / /	Ydy	Dyddiad y taliad diwethaf / /
Ydych chi'n cael Credyd Mewn Gwaith?	Na		Na	
	Ydw	Dyddiad y taliad diwethaf / /	Ydy	Dyddiad y taliad diwethaf / /
Oes unrhyw un yn cael, neu oes unrhyw un newydd roi'r gorau i gael Budd-dal Plant drosoch?	Na		Na	
	Oes	Dywedwch wrthym amdanynt isod.	Oes	Dywedwch wrthym amdanynt isod.
Eu cyfenw				
Eu henwau eraill				
Eu cyfeiriad				
Eu rhif cyfeirnod Budd-dal Plant	Rhifau	Llythrennau	Rhifau	Llythrennau

Os cafodd y cais ei wrthod, dylech barhau i dicio **Do**.

Enw'r budd-dal

Dyddiad y taliad olaf

Pa swyddfa oedd yn delio gyda'r cais?

Oedd eich enw neu gyfeiriad yn wahanol
pan wnaethoch gais ddiwethaf am fudd-dal?

Enw llawn

Cyfeiriad

Pryd wnaethoch chi symud i'ch cyfeiriad presennol?

Oes unrhyw un yn cael arian ychwanegol wedi ei ychwanegu i'w budd-dal ar eich cyfer chi?

Chi

Na

Do Dywedwch wrthym isod am y budd-dal diwethaf i chi wneud cais amdano.

Eich partner

Na

Do Dywedwch wrthym isod am y budd-dal diwethaf i chi wneud cais amdano.

/

Na

Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Na

Do Dywedwch wrthym am hyn isod.

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn yn
Rhan 22 Gwybodaeth arall.

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn yn
Rhan 22 Gwybodaeth arall.

	Chi	Eich partner		
<div>Ydych chi wedi</div> <div><div><div>● gweithio neu wedi gwneud cais am fudd-dal, neu</div><div>● wedi bod yn aelod, neu yn aelod o deulu Lluoedd Arfog EM</div></div></div> <div>y tu allan i'r Deyrnas Unedig yn ystod y 5 blynedd diwethaf?</div> <div>Rydym yn defnyddio'r term ‘Deyrnas Unedig’ i olygu Cymru, Lloegr, Yr Alban a Gogledd Iwerddon.</div>	<div>Na</div> <div>Do</div>	<div>Na</div> <div>Do</div>		
<div>Ym mha wlad neu wledydd y buoch chi'n gweithio neu wneud cais ynddynt?</div>	<div>Gwlad</div> <div>O I / /</div> <div>Gwlad</div> <div>O I</div>	<div>Gwlad</div> <div>O I</div> <div>Gwlad</div> <div>O I</div>		
<div>Ticiwch y blychau sy'n disgrifio'r hyn a wnaethoch pan oeddech chi dramor.</div>	<div>Cael eich cyflogi gan gyflogwr tramor</div> <div>Cael eich cyflogi gan gyflogwr o'r DU</div> <div>Gwneud cais am fudd-dal y DU dramor</div>	<div>Hunangyflogedig</div> <div>Gwneud cais am fudd-dal tramor</div> <div></div>	<div>Cael eich cyflogi gan gyflogwr tramor</div> <div>Cael eich cyflogi gan gyflogwr o'r DU</div> <div>Gwneud cais am fudd-dal y DU dramor</div>	<div>Hunangyflogedig</div> <div>Gwneud cais am fudd-dal tramor</div> <div></div>

	Chi	Eich partner
Oeddech chi dramor oherwydd roeddech yn rhan o Luoedd Arfog EM?	Na Oeddwn	Na Oedd
Oeddech chi dramor oherwydd roedd rhywun yn eich teulu yn rhan o Luoedd Arfog EM?	Na Oeddwn	Na Oedd
Beth yw eu perthynas i chi? Er enghraifft, eich tad neu fam.		
Ydych chi wedi eich eithrio rhag talu treth incwm y DU?	Na Ydw	Na Ydy
Oeddech chi dramor am fwy na chyfanswm o un flwyddyn yn y 5 mlynedd cyn i chi roi’r gorau i dalu treth incwm y DU?	Na Oeddwn	Na Oedd

Rhan 8   **Ynglŷn a thaliadau statudol**

Rydym angen gwybod am unrhyw daliadau statudol rydych yn eu cael gan eich cyflogwr, neu wedi gwneud cais amdanynt yn y gorffennol. Byddwn yn dweud wrthyh os y byddant yn effeithio eich Lwfans Cymorth a Chyflogaeth.

Er enghraifft, mae’n rhaid i chi ddweud wrthym am

- Tâl Mabwysiadu Statudol
- Tâl Mamolaeth Statudol
- Tâl Tadol Statudol
- Tâl Salwch Statudol

	Chi			Eich partner		
Ydych chi’n cael neu’n disgwyl i glywed am unrhyw daliadau statudol nawr?	Na			Na		
	Ydw	Dywedwch wrthym am hyn isod.		Ydy	Dywedwch wrthym am hyn isod.	
Enw’r taliad statudol						
Gan pwy ydych yn cael eich taliad statudol?						
Faint o arian ydych yn ei gael a pha mor aml?	£	pob	wythnos / mis	£	pob	wythnos / mis
Ar ba ddiwrnod mae’n cael ei dalu?	dydd			dydd		
Ydych chi erioed wedi cael taliad statudol yn y gorffennol?	Na	Ewch i Rhan 9 Ynglŷn â phensiynau.		Na	Ewch i Rhan 9 Ynglŷn â phensiynau.	
	Ydw	Dywedwch wrthym am hyn isod.		Ydy	Dywedwch wrthym am hyn isod.	
Enw’r taliad statudol						
Gan bwy gawsoch chi eich taliad statudol?						
Faint o arian a gawsoch a pha mor aml?	£	pob	wythnos / mis	£	pob	wythnos / mis
Ar ba ddiwrnod gafodd ei dalu?	dydd			dydd		
Os ydych angen dweud wrthym am unrhyw daliadau statudol eraill, dywedwch wrthym yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.						

	Chi	Eich partner
<p>Ydych chi'n cael pensiwn neu'n aros i gael pensiwn?</p> <p>Drwy ddweud 'pensiwn' rydym yn golygu</p> <ul style="list-style-type: none"> • pensiwn galwedigaethol, • pensiwn personol • contract blwydd-dal ymddeol, neu • taliad o'r Cynllun Iawndal y Lluedd Arfog. <p>Peidiwch â dweud wrthym am Bensiwn y Wladwriaeth yma.</p> <p>Ticiwch Ydw os ydych yn cael</p> <ul style="list-style-type: none"> • taliadau pensiwn rheolaidd • taliad iawndal blyneddol o swydd flaenorol • cyfandaliadau o bensiwn galwedigaethol neu bersonol. Gallai'r rhain gael eu talu'n flynyddol • taliadau o'r Gronfa Diogelu Pensiwn • taliadau Cynllun Cymorth Ariannol.	<p>Na Ewch i Rhan 10 Ynglŷn ag yswiriant iechyd parhaol.</p> <p>Ydw Dywedwch wrthym am hyn isod. Os oes gennych fwy nag un pensiwn, dywedwch wrthym amdanynt yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.</p>	<p>Na Ewch i Rhan 10 Ynglŷn ag yswiriant iechyd parhaol.</p> <p>Ydy Dywedwch wrthym am hyn isod. Os oes gan eich partner fwy nag un pensiwn, dywedwch wrthym amdanynt yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.</p>
<div><p>Anfonwch brawf i ni o'ch incwm o bensiwn. Er enghraifft</p><ul style="list-style-type: none"> • llythyr o hawl gan eich cyflogwr neu'r cwmni yswiriant sy'n talu'r pensiwn • hysbysiad talu gan ddarparwr eich pensiwn • slip cyflog cyfredol sy'n dangos eich incwm o bensiwn. <p>Anfonwch y dogfennau gwreiddiol atom. Peidiwch ag anfon llungopiâu atom.</p><p>Os na fyddwch yn anfon prawf o'ch incwm o bensiwn atom, efallai byddwch yn colli budd-dal.</p></div>		
<p>Pa fath o bensiwn ydych chi'n ei gael neu'n aros i'w gael?</p>	<p>Pensiwn personol</p> <p>Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr</p> <p>Contract blwydd-dal ymddeol</p> <p>Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus</p> <p>Pensiwn a delir i chi fel buddiolwr</p>	<p>Pensiwn personol</p> <p>Pensiwn galwedigaethol, gwaith neu weithiwr</p> <p>Contract blwydd-dal ymddeol act</p> <p>Pensiwn gwasanaeth cyhoeddus</p> <p>Pensiwn a delir i chi fel buddiolwr</p>

	Chi			Eich partner		
Enw a chyfeiriad darparydd eich pensiwn						
Eu rhif ffôn	Cod	Rhif		Cod	Rhif	
Rhif cyfeirnod y pensiwn neu'r polisi						
Faint yw'r pensiwn cyn unrhyw ddidyniadau? Rydym yn golygu didyniadau fel treth incwm, er enghraifft.	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn
Faint yw'r pensiwn ar ôl unrhyw ddidyniadau?	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn
Faint yw'r didyniadau ac ar gyfer beth maent?	£	ar gyfer		£	ar gyfer	
	£	ar gyfer		£	ar gyfer	
Pryd y dechreuodd y pensiwn neu pryd fydd yn dechrau?						
Dyddiad y taliad cyntaf						
Fydd y pensiwn yn cael ei gynyddu?	Na			Na		
	Bydd	Dyddiad y taliad cyntaf ar ôl y cynnydd		Bydd	Dyddiad y taliad cyntaf ar ôl y cynnydd	
		<div></div>			<div></div>	
Faint fydd y pensiwn ar ôl y cynnydd?	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn
Wnaethoch ddewis cymryd incwm rheolaidd o'r cynllun pensiwn yn lle prynu blwydd-dal?	Na			Na		
	Do	Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd?	Na	Do	Ai hwn oedd yr uchafswm incwm y gallech ei gymryd?	Na
			le			le
Wnaethoch chi etifeddu eich pensiwn?	Na			Na		
	Do			Do		

	Chi	Eich partner
Ydych chi’n aros i glywed am unrhyw daliad yswiriant iechyd parhaol? Os Ydw, rhowch wybod i ni cyn gynted a bod eich taliad yswiriant iechyd parhaol wedi cael ei ddyfarnu.	Na Ydw	Na Ydy
Ydych chi’n cael taliad yswiriant iechyd parhaol? Os oes gennych fwy nag un taliad yswiriant iechyd parhaol, dywedwch wrthym amdanynt yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.	Na Ydw	Na Ydy

Anfonwch brawf i ni o’ch yswiriant iechyd parhaol. Er enghraifft

- llythyr o hawl gan eich cyflogwr neu’r cwmni yswiriant sy’n talu’r yswiriant iechyd parhaol
- hysbysiad talu gan ddarparwr eich yswiriant iechyd parhaol
- slip cyflog cyfredol sy’n dangos manylion eich incwm o yswiriant iechyd parhaol.

Anfonwch y dogfennau gwreiddiol atom. Peidiwch ag anfon llungopiâu.

Os na fyddwch yn anfon prawf o’ch yswiriant iechyd parhaol atom, efallai y byddwch yn colli budd-dal.

Enw a chyfeiriad y cyflogwr sy’n talu’r premiymau yswiriant iechyd parhaol

Eu rhif ffôn	Cod	Rhif	Cod	Rhif
Ydy’ch cytundeb cyflogaeth gyda’r cyflogwr hwn wedi dod i ben?	Na Ydy	Pryd ddaeth o i ben?	Na Ydy	Pryd ddaeth o i ben? / /
Ydych chi wedi cyfrannu mwy na hanner y premiymau tuag at unrhyw daliad yswiriant iechyd parhaol?	Na Do		Na Do	

	Chi	Eich partner
Ydych chi wedi mynychu cwrs addysg, hyfforddiant neu brentisiaeth yn ystod y 4 blynedd diwethaf? Os yw'r cwrs yn parhau, ticiwch Do .	Na Ewch i Rhan 12 Lle rydych yn byw. Do Dywedwch wrthym amdano isod.	Na Ewch i Rhan 12 Lle rydych yn byw. Do Dywedwch wrthym amdano isod
Beth oedd y cwrs?	Addysg Prentisiaeth Hyfforddiant	Addysg Prentisiaeth Hyfforddiant
Enw'r cwrs, cynllun hyfforddi neu brentisiaeth		
Enw a chyfeiriad yr ysgol, canolfan hyfforddi, coleg neu brifysgol		
Nifer yr oriau yr wythnos	awr	awr
Dyddiad dechrau a dyddiad gorffen swyddogol	o / / i / /	o / / i / /
Oes gennych dyddiad ar gyfer yr arholiad derfynol?	Na Ydw Dywedwch wrthym y dyddiad isod.	Na Ydy Dywedwch wrthym y dyddiad isod. / /
Ydych chi'n gymwys i gael benthyciad myfyriwr neu grant?	Na Ydw	Na Ydy
Ydych chi'n cael benthyciad myfyriwr neu grant?	Na Ydw Beth yw'r rhif cyfeirnod?	Na Ydy Beth yw'r rhif cyfeirnod?

Ydych chi’n byw gyda rhieni, perthnasau neu ffrindiau fel rhan o’u teulu?

Enw llawn pennaeth y cartref

Teitl

Perthynas â chi
Er enghraifft, rhiant, ffrind neu berthynas.

Ydych chi’n rhannu rhent neu forgais y lle rydych yn byw ynddo gyda rhywun arall?
Os ydych yn rhannu gyda’ch partner yn unig, ticiwch **Na**.

Ydych chi’n rhentu’ch cartref gan y cyngor?
Ticiwch **Ydym**
● os yw’r cyngor yn talu i chi aros mewn llety gwely a brecwast neu westy
● os nad ydych yn talu rhent gan eich bod yn cael Budd-dal Tai.

Ydych chi’n talu landlord preifat neu gymdeithas tai am y lle rydych yn byw ynddo?
Ticiwch **Ydym** os ydych
● ond yn talu am y lle rydych yn byw ynddo
● yn talu am brydau bwyd yn ogystal â’r lle rydych yn byw ynddo
● yn byw mewn gwesty neu hostel.

Chi	Eich partner
<div>Na</div> <div>Ydw<div>Dywedwch wrthym am hyn isod. Yna ewch i dudalen 25.</div></div>	<div>Na</div> <div>Ydy<div>Dywedwch wrthym am hyn isod Yna ewch i dudalen 25.</div></div>
Mr Mrs Miss Ms <div>Teitl arall</div>	Mr Mrs Miss Ms <div>Teitl arall</div>
<div>Na</div> <div>Ydw<div>Beth yw enwau'r bobl sy'n rhannu gyda chi?</div></div>	<div>Na</div> <div>Ydy<div>Beth yw enwau'r bobl sy'n rhannu gyda chi?</div></div>
<div>Na</div> <div>Ydym<div>Enw a chyfeiriad y cyngor</div></div>	<div>Na</div> <div>Ydym<div>Enw a chyfeiriad y cyngor</div></div>
<div>Na</div> <div>Ydym<div>Rhowch eu henw a’u cyfeiriad.</div></div>	<div>Na</div> <div>Ydym<div>Rhowch eu henw a’u cyfeiriad.</div></div>

Ydych chi’n talu unrhyw daliadau am wasanaeth ar gyfer y lle rydych yn byw ynddo? Er enghraifft, glanhau a chynnal a chadw grisiau a chynteddau.

Faint ydych chi'n ei dalu a pha mor aml?

Ydy'r lle rydych yn byw ynddo yn denantiaeth y Goron neu'n amodol i gytundeb tenantiaeth tymor hir?

Mae tenantiaeth tymor hir yn golygu cytundeb tenantiaeth am fwy nag 21 mlynedd.

Ydych chi neu'ch partner eisoes yn cael, yn aros i glywed am neu'n bwriadu gwneud cais am

● Budd-dal Tai

● Budd-dal Treth Cyngor?

Nid yw'r budd-daliadau hyn yn effeithio ar swm y Lwfans Cyflogaeth a Chymorth y gallwch ei gael.

Wnaethoch chi gais am Fudd-dal Tai neu Fudd-dal Treth Cyngor gyda cais blaenorol am

- Lwfans Ceisio Gwaith
- Cymhorthdal Incwm, neu
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth?

Chi			Eich partner		
Na			Na		
Ydw			Ydy		
£	pob	wythnos / mis / blwyddyn	£	pob	wythnos / mis / blwyddyn
Os oes gennych unrhyw bapurau ynglŷn â'r taliadau am wasanaeth, anfonwch hwy atom gyda'r ffurflen hon.					
Na			Na		
Ydy			Ydw		
Na			Na		
Ydw			Ydy		
Na			Na		
Ydw			Ydy		
Er mwyn gwneud cais am Fudd-dal Tai neu Budd-dal Treth Cyngor, llenwch ffurflen HCTB1W . Yna anfonwch y ffurflen HCTB1W wedi'i chwblhau i'ch cyngor lleol.					
Na			Na		
Do	Gawsoch chi daliad ychwanegol am 4 wythnos tuag at eich rhent neu dreth cyngor pan ddechreuoch weithio ar ôl eich cais blaenorol?	Na Do	Do	Gawsoch chi daliad ychwanegol am 4 wythnos tuag at eich rhent neu dreth cyngor pan ddechreuoch weithio ar ôl eich cais blaenorol?	Na Do

Os ydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth mewn leuenctid

Os ydych yn siŵr nad ydych am wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm, ewch i **Rhan 20** **Sut rydym yn eich talu**.

Os nad ydych yn siŵr, darllenwch y **Nodiadau** ar flaen y ffurflen hon i'ch helpu i benderfynu.

Os byddwch yn dal i fod yn ansicr, gwnewch gais beth bynnag. Atebwch yr holl gwestiynau ar y ffurflen sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un.

Os na fyddwch yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm nawr, ond yna yn gofyn amdano yn ddiweddarach, byddwn fel arfer ond yn ei dalu o'r dyddiad diweddarach hwnnw.

Os ydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm

Os rhoddwyd tic ym mlwch **Ydw** ar **dudalen 1** i wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm, mae angen mwy o wybodaeth arnom. Ewch i **Rhan 13 Ynglŷn â phlant neu bobl ifanc sy'n gymwys**.

Oes gennych chi unrhyw blant neu bobl ifanc sy’n Na
gymwys sy'n byw yn eich cartref yn barhaol sy'n
ddibynnol arnoch chi?

Peidiwch â chynnwys

- plant maeth
- plant neu bobl ifanc sy’n gymwys sy'n lletya gyda
chi tra byddant yn aros i gael eu mabwysiadu.

Oes

Ewch i Rhan 14 Ynglŷn â chyfrifon banc a chymdeithas adeiladu, cynilion ac eiddo.

Dywedwch wrthym isod am y plant neu bobl ifanc sy’n gymwys hyn.

- Mae ‘plentyn’ yn golygu person o dan 16 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer
- Mae ‘person ifanc sy’n gymwys’ yn golygu person 16, 17, 18 neu 19 oed rydych yn cael
Budd-dal Plant ar ei gyfer

Plant neu bobl ifanc sy’n gymwys sy'n byw yn eich cartref yn barhaol sy'n ddibynnol arnoch chi			Perthynas â chi		Perthynas â'ch partner	Ydych chi’n cael neu wedi gwneud cais am Fudd-dal Plant ar gyfer y plentyn neu berson ifanc sy’n gymwys hwn?		Oes gan y plentyn neu berson ifanc sy’n gymwys rhiant neu rieni sy’n byw yn rhywle arall?	
Cyfenw	Enwau eraill	Dyddiad geni	Gwryw neu Benyw		Er enghraifft, mab, merch, nith, ŵyr, llysferch neu ddim				
			G	B					

Dywedwch wrthym yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall**

- os oes gennych fwy na 8 o blant neu bobl ifanc
sy’n gymwys
- os oes gennych unrhyw blant neu bobl ifanc sy’n
gymwys sydd fel arfer yn byw gyda chi ond sydd
mewn ysgol breswyl neu yng ngofal yr
awdurdod lleol.

Os ydych wedi dweud wrthym am blentyn neu berson ifanc
sy’n gymwys sydd â rhiant sy’n byw yn rhywle arall, gofynnwch
am daflen ynglŷn ag opsiynau cynhaliaeth plant os ydych yn
gwneud cais am fudd-daliadau. Gallwch ei gael o’r Ganolfan
Byd Gwaith.

Rydym angen gwybod am gynilion sydd gennych chi neu'ch partner. Drwy 'cynilion' rydym yn golygu yr holl arian, cynilion, buddsoddiadau ac eiddo yn y Deyrnas Unedig (DU) neu dramor rydych chi neu'ch partner yn berchen arnynt. Drwy'r 'Deyrnas Unedig' rydym yn golygu Cymru, Lloegr, Yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw un o'r canlynol?

Ticiwch **Na** neu **Oes** ar gyfer pob eitem ar y rhestr. Dywedwch wrthym am gyfrifon hyd yn oed os nad ydynt mewn credyd.

Chi a'ch partner

Na	Oes	Swm			
		£			
Cyfrifon banc – yn cynnwys cyfrifon cyfredol		£			
Cyfrifon cymdeithas adeiladu – yn cynnwys cyfrifon cyfredol		£			
Cyfrifon Swyddfa'r Post®		£			
Cyfrifon Cynilion Cenedlaethol a Buddsoddiadau		£			
Tystysgrifau Cynilion Cenedlaethol		£	Nifer o unedau	Rhif cyflwyno	Pris eu prynu £
Bondiau premiwm		£			£
			Nifer o unedau	Enw	
Bondiau Incwm neu Fondiau Cyfalaf		£			
Unedau ymddiriedolaeth		£			
ISAs, PEPs a buddsoddiadau eraill		£			
Stoc y Llywodraeth		£			
Arian neu eiddo a gedwir mewn ymddiriedolaeth		£			
Arian		£			
Cyfandaliad anaf personol yn y 52 wythnos diwethaf		£		Dyddiad y cawsoch y taliad	
Yswiriant – atgyweiriadau neu feddiannau		£			

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw un o'r canlynol?

Ticiwch **Na** neu **Oes** ar gyfer pob eitem ar y rhestr. Dywedwch wrthym am gyfrifon hyd yn oed os nad ydynt mewn credyd.

Chi a'ch partner

Na	Oes	Swm
Arian o werthu tŷ		£
Arian wedi'i roi ar un ochr ar gyfer atgyweiriadau angenrheidiol		£
Arian yn weddill o'r Gronfa Gymdeithasol		£
Arian arall o fudd-daliadau sy'n ddyledus i chi		£
Taliad iawndal Yr Ail Ryfel Byd		£
Taliad iawndal Carcharorion Rhyfel y Dwyrain Pell		£
Cyfandaliad Pensiwn y Wladwriaeth		£
Arian o gronfa ymddiriedolaeth		£
Peidiwch â dweud wrthym am daliadau gan Ymddiriedolaeth Macfarlane, Ymddiriedolaeth Eileen, Cronfa Skipton, neu Cronfa Elusenol Ffrwydriadau Llundain		
Unrhyw arian arall		£
Cyfranddaliadau Dywedwch wrthym am unrhyw gyfranddaliadau eraill yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.		£
Faint yw cyfanswm gwerth y cynilion?		£
Ydy cyfanswm eich cynilion chi a'ch partner yn £5,500 neu fwy?	Na Ydy	Dylech anfon prawf o'ch cynilion gyda'r ffurflen hon. Er enghraifft, cyfriflen banc neu lyfr cyfrif cynilo diweddar a ddiweddarwyd o fewn y mis diwethaf.
Ydy'ch cynilion wedi bod yn fwy na £5,500 yn ystod y chwe mis diwethaf?	Na Ydy	Dylech anfon prawf o'ch cynilion gyda'r ffurflen hon. Er enghraifft, cyfriflen banc diweddar neu lyfr cyfrif cynilo a ddiweddarwyd o fewn y 6 mis diwethaf.

Ydych chi yn byw mewn cartref gofal?	Na			
	Ydw	Ydy cyfanswm eich cynilion chi a’ch partner yn £9,500 neu fwy?	Na	
			Ydy	Dylech anfon prawf o’ch cynilion gyda’r ffurflen hon. Er enghraifft, cyfriflen banc diweddar neu lyfr cyfrif cynilo a ddiweddarwyd o fewn y mis diwethaf.

Oni bai am y cartref rydych yn byw ynddo, ydych chi neu’ch partner yn berchen ar neu’n berchen ar y cyd ar unrhyw eiddo neu dir yn y DU neu dramor?

- Ticiwch **Ydym** os yw’r eiddo neu dir
- ar forgais neu fenthyciad, neu
  - yn gydberchnogaeth.

	Na			
	Ydym	Beth ydyw?	Eiddo	
			Tir	
		Beth yw cyfeiriad yr eiddo neu dir?		
		Ar gyfer beth mae’r eiddo neu dir yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd?		
		Beth oedd y pwrpas gwreiddiol dros ei brynu?		
		Pwy sy’n berchen ar yr eiddo neu dir?		
		Ydy’r eiddo neu dir ar werth?	Na	
			Ydy	

Ydych chi neu’ch partner wedi gwerthu unrhyw eiddo arall oni bai am lle rydych yn byw yn ystod y 6 mis diwethaf?

Na	
Do	Dylech anfon brawf o werthiant yr eiddo neu dir atom.

Mae angen i ni wybod a oes gennych chi neu'ch partner unrhyw arian arall yn dod i mewn.

Er enghraifft mae’n rhaid i chi ddweud wrthym am

- ffioedd neu lwfansau maeth
  - grant gadael y carchar
  - unrhyw lwfans hyfforddi – er enghraifft, o
    - Y Fargen Newydd
    - Dysgu yn Seiliedig ar Waith yng Nghymru
    - Hyfforddi ar gyfer Gwaith
    - Hyfforddiant yn Seiliedig ar Waith i Bobl Ifanc neu Skillseekers (Yr Alban)
- Lwfans Gwarcheidwad
  - Budd-dal Plant
  - Budd-dal Plant – Lwfans Rhiant Unigol
  - Credyd Treth Plant
  - Credyd Treth Gwaith
  - Pensiwn Rhyfel
  - Pensiwn Rhyfel Gwraig neu ŵr Gweddwr
  - taliadau o'r Gronfa Diogelu Pensiwn
- taliadau Cynllun Cymorth Ariannol
  - tâl salwch gan gyflogwr
  - budd-daliadau, lwfansau a phensiynau nad ydynt yn rhai nawdd cymdeithasol
  - benthyciadau neu grantiau myfyrwyr
  - arian o bolisi diogelu morgais
  - arian o gronfa elusennol neu gronfa les
  - unrhyw arian arall a ddaw i mewn.

Oes gennych chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth drostynt unrhyw arian arall yn dod i mewn?

Na

Oes   Dywedwch wrthym am hyn isod.

Arian 1

Arian 2

Pwy sy'n cael yr arian hwn?

O ble y daw'r arian?

Faint o arian a gânt a pha mor aml?	£	bob	wythnos / mis	£	bob	wythnos / mis
Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?	dydd			dydd		

Os ydych angen dweud mwy wrthym am unrhyw arian arall sy’n dod i mewn, dywedwch wrthym yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall.**

Mae’n rhaid i chi anfon prawf o unrhyw arian arall sy’n dod i mewn. Er enghraifft

- datganiad gan y person neu gwmni sy’n talu’r arian
- gorchymyn llys
- slipiau talu, neu
- mantolen banc llawn yn dangos pa mor aml mae’n cael ei dalu.

Oes unrhyw arian yn ddyledus i chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth drostynt?

- Gallai hyn fod am bethau fel
- ôl-ddyledion cynhaliaeth, neu
  - arian a fenthyciwyd i rywun.

Na

Oes Dywedwch wrthym am hyn isod.

I bwy y mae'r arian yn ddyledus?

Faint o arian sy'n ddyledus iddynt?

Ar gyfer beth y mae'r arian hwn yn ddyledus?

Pryd rydych yn disgwyl i'r arian hwn gael ei dalu'n ôl?

Ydych chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth drostynt yn cael unrhyw daliadau cynhaliaeth?

Dywedwch wrthym am y gynhaliaeth sy'n cael ei dalu

- yn wirfoddol
- oherwydd cytundeb ysgrifenedig
- oherwydd gorchymyn llys, neu
- oherwydd asesiad cynhaliaeth plant.

Pwy sy'n cael yr arian hyn?

Ar gyfer pwy mae'r arian yn cael ei dalu?

Pwy sy'n talu'r arian hyn?

Faint o arian ydych yn ei gael a pha mor aml?

Ar ba ddiwrnod y caiff ei dalu?

Dylech anfon prawf o'r arian hwn. Er enghraifft, cyfriflen banc neu lythyr gan y person sy'n ei dalu yn dangos y swm a pha mor aml mae'n cael ei dalu.

Arian 1

£

Na

Ydw

Arian 1

£

dydd

bob

wythnos / mis

Arian 2

£

Arian 2

£

dydd

bob

wythnos / mis

Ydych chi neu'ch partner yn cael unrhyw daliadau o bolisi yswiriant credyd?

Na

YdymDywedwch wrthym am hyn isod.

Pa eitemau, os o gwbl, a brynwyd gan ddefnyddio'r credyd oedd gennych?

Pa rai o'r eitemau hyn y mae'r polisi yswiriant yn eu cynnwys?

I bwy mae'r cwmni yswiriant yn gwneud y taliadau?

Yn uniongyrchol i'r cyflenwr

I chi neu'ch partner

I'r cwmni credyd

Faint sy'n cael ei dalu a pha mor aml?

£

bob

wythnos / mis

Pryd ddechreuodd y taliadau?

/

/

Pryd fydd y taliadau'n dod i ben?

/

/

Mae'n rhaid i chi anfon manylion llawn o beth mae'r cwmni yswiriant wedi eich talu.

Os ydych angen dweud mwy wrthym am unrhyw arian arall sy'n dod i mewn, dywedwch wrthym yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall.**

Oes gennych chi neu'ch partner unrhyw gyfrifon banc, buddsoddiadau neu eiddo, yn y wlad hon neu dramor, sy'n berchen i rywun arall?

Na

OesYdy'r arian neu eiddo hwn yn eich enw chi neu'ch partner?

Na

YdyDywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall.**

Oes unrhyw un yn eich talu chi, eich partner neu unrhyw un arall rydych yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth drostynt, i rentu ystafelloedd neu eiddo?
Er enghraifft, lletywyr, tenantiaid ac is-denantiaid.

Na
Oes   Dywedwch wrthym am hyn isod.

	Rhent 1	Rhent 2
Pwy sy'n talu'r rhent?		
I bwy maent yn ei dalu?		
Faint maent yn ei dalu?	£ pob wythnos / mis / blwyddyn	£ pob wythnos / mis / blwyddyn
Pa ddiwrnod maent yn ei dalu?	dydd	dydd
Ticiwch yma os yw'r arian maent yn ei dalu yn cynnwys arian tuag at wresogi a prydau bwyd.	Gwresogi Prydau bwyd	Gwresogi Prydau bwyd

Mae angen i ni wybod am unrhyw bobl eraill sy'n byw yn yr un cartref â chi.
Mae angen y wybodaeth hon arnom i sicrhau ein bod yn gweithio allan eich costau tai yn gywir.

Dywedwch wrthym am

- blant neu bobl ifanc sy’n gymwys sydd yn byw yn eich cartref
- perthnasau, os ydynt yn byw yn eich cartref
- preswylwyr a lletywyr
- ffrindiau
- unrhyw un arall sy'n byw yn eich cartref.

Peidiwch â dweud wrthym am

- aelodau o'ch teulu agos, os ydych yn byw gyda hwy yn **eu** cartref hwy
- pobl sydd ond yn rhannu cyntedd neu ystafell ymolchi neu doiled gyda chi, neu sy'n byw mewn fflat ar wahân yn yr un tŷ?
- preswylwyr eraill, os ydych yn byw mewn cartref gofal
- plant maeth neu blant neu bobl ifanc sy’n gymwys sy'n lletya gyda chi tra'u bod yn aros i gael eu mabwysiadu.

Oes unrhyw un arall yn byw yn eich cartref ac nad ydych eisoes wedi rhoi gwybod i ni amdanynt?
Os bydd angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 person, dywedwch wrthym yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall.**

Na   Ewch i **Rhan 17 Bod yn berchen ar eich cartref.**

Oes   Dywedwch wrthym am y pobl hyn.

Person 1

Person 2

Mr Mrs Miss Ms   Teitl arall

Mr Mrs Miss Ms   Teitl arall

Na

Na

Ydynt

Ydynt

Person 3

Person 4

Mr Mrs Miss Ms   Teitl arall

Mr Mrs Miss Ms   Teitl arall

Na

Na

Ydynt

Ydynt

Enw llawn

Teitl

Dyddiad geni

Eu perthynas â chi

A ydynt yn gweithio am 16 awr neu fwy yr wythnos?

Enw llawn

Teitl

Dyddiad geni

Eu perthynas â chi

Ydynt yn gweithio am 16 awr neu fwy yr wythnos?

Mae angen i ni wybod a oes gan unrhyw rai o'r bobl sy'n byw gyda chi unrhyw arian yn dod i mewn.

Nid oes rhaid i chi ateb y cwestiynau hyn. Ond os nad oes ganddynt lawer o arian yn dod i mewn, gallech gael mwy o Lwfans Cyflogaeth a Chymorth.

Dywedwch wrthym am

- enillion
- budd-daliadau nawdd cymdeithasol
- unrhyw arian arall sydd ganddynt yn dod i mewn.

Os oes ganddynt enillion, dywedwch wrthym am y swm cyn didynnu treth, Yswiriant Gwladol ac unrhyw arian arall.

Peidiwch â dweud wrthym am

- yr Ymddiriedolaeth Macfarlane
- y Gronfa
- y Gronfa Skipton
- yr Ymddiriedolaeth Eileen, neu
- y Gronfa Byw yn Annibynnol.

	Person 1	Person 2
Oes ganddynt unrhyw arian yn dod i mewn?	Na	Na
	Oes	Oes
O ble y daw'r arian?		
Gallai hyn fod yn gyflog, pensiwn neu fudd-daliadau.		
Faint o arian sy'n dod i mewn a pha mor aml?	£	£
	pob	pob
	wythnos / mis / blwyddyn	wythnos / mis / blwyddyn
Ydy'r person hyn yn byw gyda chi fel arfer?	Na	Na
	Ydy	Ydy
Os Na, lle maent yn byw fel arfer?		
Pryd ddechreuodd y person hwn fyw gyda chi?		/ /
Ydych chi'n gwybod pryd fydd y person hwn yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi?	Na	Na
	Ydw	Ydw
	Pryd fyddant yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi?	Pryd fyddant yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi?
	/ /	/ /

	Person 3	Person 4
Oes ganddynt unrhyw arian arall yn dod i mewn?	Na Oes	Na Oes
O ble y daw'r arian? Gallai hyn fod yn gyflog, pensiwn neu fudd-daliadau.		
Faint o arian sy'n dod i mewn a pha mor aml?	£ pob wythnos / mis / blwyddyn	£ pob wythnos / mis / blwyddyn
Ydy'r person hwn yn byw gyda chi fel arfer?	Na Ydy	Na Ydy
Os Na, lle maent yn byw fel arfer?		
Pryd ddechreuodd y person hwn fyw gyda chi?		/ /
Ydych chi'n gwybod pryd fydd y person hwn yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi?	Na Ydw Pryd fyddant yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi? / /	Na Ydw Pryd fyddant yn rhoi'r gorau i fyw gyda chi?
Ydy unrhyw un o'r bobl rydych wedi dweud wrthym amdanynt y ● briod â'i gilydd neu'n byw gyda'i gilydd fel pe baent yn briod â'i gilydd, neu ● yn bartneriaid sifil neu'n byw gyda'i gilydd fel pe baent yn bartneriaid sifil?	Na Ydy Dywedwch wrthym amdanynt. yw partner yw partner	
Rydym yn galw'r bobl hyn yn 'bartneriaid'.	Os bydd angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 person, dywedwch wrthym yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.	

Rhan 17 **Bod yn berchen ar eich cartref**

Ydych chi neu'ch partner yn berchen ar eich cartref eich hun?

Os yw'r cartref ar forgoais neu fenthyciad neu os yw ar brydles neu rydd-ddaliad, ticiwch **Ydym**.

Na Ewch i **Rhan 18 Byw** mewn cartref gofal.

Ydym Gwnewch yn siŵr eich bod yn llenwi ffurflen **HCTB1W** i wneud cais am Fudd-dal Treth Cyngor ac anfonwch hi drwy'r post i'r cyngor.

Oes gennych chi neu'ch partner forgais neu fenthyciad ar eich cartref?

Na

Oes

Yn enw pwy mae'r morgais neu'r benthyciad?

Chi

Eich partner

Y ddau ohonoch

Ydy'r morgais neu'r benthyciad wedi'i ddiogelu
ar eich cartref?

Na

Ydy

Pryd y cafodd ei drefnu?

/ /

Ydy'r morgais neu'r benthyciad cartref ar gyfer unrhyw beth ar wahân i brynu'r lle rydych chi'n byw ynddo?

Na

Ydy

Dywedwch wrthym ar gyfer beth.

Er enghraifft, darn o dir, car, gwelliannau i'r cartref neu waith atgyweirio?

**Oes gennych chi neu'ch partner ail forais,
benthyciad gwelliannau i'r cartref neu fenthyciad
ar gyfer gwaith atgyweirio?**

Na

Oes

Ydy'r morgais neu'r benthyciad wedi'i ddiogelu
ar eich cartref?

Chi

Eich partner

Y ddau ohonoch

Yn enw pwy mae'r morgais neu'r benthychiad ynddo?

Na

Do

Pryd y cafodd ei drefnu?

/ /

Ydy'r morgais neu'r benthyciad cartref ar gyfer unrhyw beth ar wahân i brynu'r lle rydych chi'n byw ynddo?

Na

Ydy

Dywedwch wrthym ar gyfer beth.

Er enghraifft, darn o dir, car, gwelliannau i'r cartref neu waith atgyweirio?

A drefnwyd eich morgais gwreiddiol cyn mis Hydref 1995?

Na

Do

Morgais gwreiddiol

Ailforgais neu benthyciad cartref 1

Ailforgais neu benthyciad cartref 2

Pwy oedd y benthyciwr morgais neu fenthyciad cartref?

Yn enw pwy oedd y morgais neu fenthyciad cartref wedi ei gymryd?

Pryd y cafodd ei drefnu?

Ar gyfer pa gyfeiriad oedd y morgais neu'r benthyciad?

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Cyfeiriad presennol

Cyfeiriad blaenorol

Os oes gennych chi neu'ch partner fwy na 2 ailforgais neu fenthyciadau cartref, rhowch wybod i ni yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.

Oes gennych chi neu'ch partner bolisi yswiriant i dalu'r morgais neu'r benthyciad cartref os byddwch yn dod yn ddi-waith neu'n sâl?

Na

Oes

Ydych chi wedi gwneud cais ar y polisi yswiriant?

Na

Ydw

Oes unrhyw ran o'r lle rydych yn byw ynddo wedi'i threthu fel busnes?

Na

Oes

Ydych chi neu'ch partner yn talu rhent daear?

Na

Ydym

Faint a delir a pha mor aml?

£

pob

wythnos / mis / blwyddyn

Dylech anfon prawf o'ch rhent daear atom. Er enghraifft, eich cytundeb tenantiaeth.

Ydy eich cartref chi neu'ch partner ar brydles?

Na

Ydy

Pan roddwyd y les gyntaf, a oedd am fwy nag 21 mlynedd?

Na

Oedd

Sawl ystafell sydd yn eich cartref?

Peidiwch â chynnwys y gegin, y cyntedd, yr ystafell ymolchi neu'r toiled.

ystafelloedd

38

	Chi	Eich partner
Ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal?	Na Ewch i Rhan 19. Ydw	Na Ewch i Rhan 19. Ydy
Ydych chi neu'ch partner yn talu am y gofal hwn o'ch cynilion?	Na Ydw	Na Ydy
Ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal ar sail dros dro?	Na Ydw Am ba mor hir ydych yn disgwyl aros yno?	Na Ydy Am ba mor hir ydych yn disgwyl aros yno?
Oes teulu neu ffrindiau yn talu am y gofal hwn?	Na Oes	
Fuoch chi neu'ch partner erioed yn berchen ar eich cartref eich hun cyn i chi symud i'r lle rydych chi'n byw ynddo nawr?	Na Ewch i Rhan 19. Do	
Pwy oedd berchen y cartref?	Chi Eich partner Y ddau ohonoch	
Ydy e wedi cael ei werthu?	Na Ydy Pryd cafodd ei werthu? Am faint y cafodd ei werthu? £	
Os nad yw wedi cael ei werthu, oes unrhyw un yn byw yno?	Na Oes Byddwn yn ysgrifennu atoch ynglŷn â hyn.	

Ydych wedi gwahanu oddi wrth rywun oedd yn arfer bod yn bartner i chi yn y 6 mis diwethaf?
Os ydych angen dweud wrthym am fwy nag un person, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall.**

Cyfenw

Henwau eraill

Cyfeiriad

Dyddiad geni

Rhif Yswiriant Gwladol (YG),
os ydych yn ei wybod

Pryd y gwnaethoch wahanu?

Ai gwahaniad dros dro yw hwn?

Ydy'r person hyn wedi mynd dramor?

Chi

Na   Ewch i **tudalen 42.**
Do   Dywedwch wrthym am hyn isod.

                                 /   /
Llythrennau   Rhifau   Llythyren

                                 /   /
Na
Ie   Dywedwch wrthym am hyn isod.
Er enghraifft, y rheswm dros y
gwahaniad ac am ba hyd rydych yn
disgwyl iddo barhau.

Na
Ydy   Ydynt wedi mynd
                 dramor yn barhaol?
Na
Ydy

Eich partner

Na   Ewch i **tudalen 42.**
Do   Dywedwch wrthym am hyn isod.

Llythrennau   Rhifau   Llythyren

Na
Ie   Dywedwch wrthym am hyn isod.
Er enghraifft, y rheswm dros y
gwahaniad ac am ba hyd rydych yn
disgwyl iddo barhau.

Na
Ydy   Ydynt wedi mynd
                 dramor yn barhaol?
Na
Ydy

A fydd y person a arferai fod yn eich partner yn parhau i dalu unrhyw beth tuag at y rhent neu forgaïs, neu tuag at unrhyw filiau cartref?

	Na			
	Bydd	Dywedwch wrthym am hyn isod.		
	Taliad 1	Taliad 2	Taliad 3	Taliad 4
Ar gyfer beth yw’r taliad hwn?				
Faint ydych yn disgwyl ei dderbyn?	£	£	£	£
Pryd y cewch y taliad hwn?				
Pa mor aml fydd hwn yn cael ei dalu?				
	Os ydych angen dweud wrthym am fwy o daliadau, rhowch wybod i ni yn Rhan 22 Gwybodaeth arall.			

Os yw’r person a arferai fod yn eich partner yn parhau i dalu tuag at eich morgais, i bwy fyddant yn gwneud y taliadau?

	I chi
	Yn uniongyrchol i’ch benthyciwr
Ydy’r person a arferai fod yn eich partner wedi rhoi’r gorau i dalu arian i chi?	Na
	Ydy Dywedwch wrthym am y taliad olaf a gawsoch.
Ar gyfer beth oedd y taliad hwn?	
Faint a dderbynioch?	£
Pryd gafodd hwn ei dalu?	

Mae'n rhaid i bawb ateb y cwestiynau hyn, os na wnewch efallai y bydd oedi gyda'ch cais.
Rydym yn defnyddio'r term y *Deyrnas Unedig* i olygu Cymru, Lloegr, Yr Alban, a Gogledd Iwerddon.

	Chi	Eich partner
<p>Os ydych yn ddinesydd y DU, oes gennych chi neu'ch partner hawl i breswyllo yn y DU?</p> <p>Er enghraifft, mae gennych yr hawl i ymgartrefu yn y DU os ydych yn ddinesydd Prydeinig.</p> <p>Ystyr <i>hawl i ymgartrefu</i> yw eich bod</p> <ul style="list-style-type: none"> yn rhydd o reolaeth mewnfudo, ac nad oes angen caniatâd swyddog mewnfudo arnoch i ddod i mewn i'r DU, ac y gallwch fyw a gweithio yn y DU heb gyfyngiad.	<p>Na</p> <p>Oes</p>	<p>Na</p> <p>Oes</p>
<p>Ar unrhyw adeg, ydych chi neu'ch partner wedi dod i fyw i'r Deyrnas Unedig (y DU) o dramor neu wedi dychwelyd i fyw i'r DU o dramor?</p>	<p>Na</p> <p>Do</p>	<p>Dywedwch wrthym am hyn isod.</p> <p>Anfonwch ddogfennau pasbort neu fewnfudo'r bobl rydych yn dweud wrthym amdanynt isod gyda'r ffurflen hon. Neu gallwch ddod â'r pasbort neu'r dogfennau i'ch Canolfan Byd Gwaith leol.</p> <p>Mae'r rhif ffôn a'r cyfeiriad ar yr hysbyseb yn adran rhifau busnes y llyfr ffôn. Edrychwch o dan Jobcentre Plus.</p>
<p>Beth yw eich cenedligrwydd?</p> <p>O ba wlad ydych chi wedi dod?</p> <p>Pa ddyddiad y daethoch i'r DU ddiwethaf?</p>		
<p>Oedd hyn ar gyfer gweithio yn y DU?</p>	<p>Na</p> <p>Oedd</p>	<p>Na</p> <p>Oedd</p>
<p>Ydy'r Swyddfa Gartref wedi rhoi terfyn ar ba mor hir y gallant aros yn y DU?</p>	<p>Na</p> <p>Do</p>	<p>Na</p> <p>Do</p>

Ydy eich pasbort yn nodi ni ellir derbyn unrhyw arian cyhoeddus?

Os ydych wedi byw yn y DU o’r blaen, pryd gwnaethoch adael y DU ddiwethaf?

Ydych chi neu'ch partner wedi dod i'r DU o dan y Cynllun Aduno Teuluol?

Ydych chi neu'ch partner wedi dod i'r DU o dan fenter noddï?

Ffurflen yw *trefniant noddï* y mae'n rhaid i berthynas ei llofnodi i ddweud y byddant yn talu am eich costau byw os byddwch yn ymgartrefu yn y DU. Gallwch gael rhagor o wybodaeth drwy fynd i www.ukvisas.gov.uk Nid yw trefniant noddï yr un peth â’r Cynllun Aduniad Teuluol.

Pwy sy’n cael ei noddï?

Enw'r noddwr

Cyfeiriad y noddwr

Cyfeirnod y Swyddfa Gartref

Pa ddyddiad y llofnododd y noddwr y trefniant noddï?

Os oes mwy nag un noddwr wedi llofnodi'r trefniant noddï, dywedwch wrthym amdanynt yn **Rhan 22 Gwybodaeth arall**.

Efallai y byddwn yn cysylltu â chi i gael rhagor o wybodaeth.

Person 1	Person 2
Na	Na
Do	Do

Na	Ewch i'r cwestiwn nesaf.
Do	Ewch i’r dudalen nesaf.

Na	
Do	Dywedwch wrthym am hyn isod.

Atebwch bob un o'r cwestiynau hyn, hyd yn oed os ydych yn credu nad ydynt yn berthnasol i chi.

	Chi	Eich partner
Ydych chi neu'ch partner yn geisiwr lloches?	Na Ydw	Na Ydw
Wnaethoch chi gais cyntaf am loches cyn 3 Ebrill 2000?	Na Do Os ydych yn dal yn geisiwr lloches, ni fydd hawl gennych i fudd-dal fel arfer. Ond efallai y bydd gennych hawl i gael help gan y Swyddfa Gartref. Anfonwch brawf o'r cais am loches gyda'r ffurflen hon. Neu gallwch ddod â phrawf i'ch Canolfan Byd Gwaith leol.	Na Do Os ydych yn dal yn geisiwr lloches, ni fydd hawl gennych i fudd-dal fel arfer. Ond efallai y bydd gennych hawl i gael help gan y Swyddfa Gartref. Anfonwch brawf o'r cais am loches gyda'r ffurflen hon. Neu gallwch ddod â phrawf i'ch Canolfan Byd Gwaith leol.
Ydych chi neu'ch partner wedi cael penderfyniad llwyddiannus ar eich cais am loches yn ddiweddar?	Na Do Anfonwch brawf o'r penderfyniad gyda'r ffurflen hon. Neu gallwch ddod â phrawf i'ch Canolfan Byd Gwaith leol.	Na Do Anfonwch brawf o'r penderfyniad gyda'r ffurflen hon. Neu gallwch ddod â phrawf i'ch Canolfan Byd Gwaith leol.
Beth oedd y dyddiad pan gawsoch y penderfyniad llwyddiannus ar eich cais am loches?		/ /
Ydych chi neu'ch partner wedi cael cefnogaeth gan y Swyddfa Gartref tra'ch bod yn aros am benderfyniad ar eich cais am loches?	Na Do Ewch i Rhan 20. Anfonwch fanylion unrhyw gymorth a roddwyd i chi gan y Swyddfa Gartref atom. Er enghraifft, llythyr gan y Swyddfa Gartref sy'n dweud wrthyhch am y pethau hyn.	Na Do Ewch i Rhan 20. Anfonwch fanylion unrhyw gymorth a roddwyd i chi gan y Swyddfa Gartref atom. Er enghraifft, llythyr gan y Swyddfa Gartref sy'n dweud wrthyhch am y pethau hyn.

Fel arfer byddwn yn talu eich arian i mewn i gyfrif.

Bydd nifer o fanciau a chymdeithasau adeiladu yn eich caniatáu i gasglu eich arian mewn swyddfeydd post.

Byddwn yn dweud wrthyhych pan fyddwn yn gwneud y taliad cyntaf a faint ydyw. Byddwn yn dweud wrthyhych os bydd newid yn y swm y byddwn yn ei dalu i mewn i'r cyfrif.

Cael gwybod faint rydym wedi'i dalu i mewn i'r cyfrif

Gallwch wirio eich taliadau ar gyfriflenni cyfrif. Efallai bydd y cyfriflenni yn dangos eich rhif Yswiriant Gwladol (YG) wrth ymyl unrhyw daliadau rydym wedi eu gwneud. Os credwch fod taliad yn anghywir, cysylltwch â'r swyddfa sy'n eich talu ar unwaith.

Os byddwn yn talu gormod o arian i chi

Mae gennym yr hawl i adennill unrhyw arian a dalwyd nad oes gennych hawl i'w gael. Gallai hyn fod oherwydd y ffordd y mae'r system ar gyfer taliadau yn gweithredu.

Er enghraifft, efallai y byddwch yn rhoi gwybodaeth i ni, sy'n golygu bod hawl gennych i gael llai o arian. Weithiau ni allwn newid y swm rydym wedi'i dalu i chi eisoes. Golyga hyn y byddwn wedi talu arian i chi nad oes gennych hawl i'w gael.

Byddwn yn cysylltu â chi cyn y byddwn yn adennill unrhyw arian.

Beth i'w wneud nawr

- Dywedwch wrthym am y cyfrif yr ydych yn dymuno ei ddefnyddio ar y dudalen nesaf. Drwy roi manylion eich cyfrif i ni rydych – yn cytuno y byddwn yn talu i mewn i'ch cyfrif, ac – yn deall yr hyn rydym wedi ei ddweud wrthyhych uchod yn yr adran **Os byddwn yn talu gormod o arian i chi**
- Os ydych yn bwriadu agor cyfrif, rhowch fanylion eich cyfrif i ni cyn gynted â'u bod gennych.
- Os nad oes gennych gyfrif, cysylltwch â ni a byddwn yn rhoi mwy o wybodaeth i chi.

Cwblhewch gweddill y ffurflen hon. Nid oes rhaid i chi aros nes eich bod wedi agor cyfrif neu gysylltu â ni.

Ynglŷn â'r cyfrif rydych am ei ddefnyddio

- Gallwch ddefnyddio **cyfrif yn eich enw chi** neu **gyfrif ar y cyd**.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif rhywun arall** os
  - bydd termau ac amodau eu cyfrif yn caniatáu hyn, a
  - byddant yn eich caniatáu i ddefnyddio eu cyfrif, a
  - rydych yn sicr y byddant yn defnyddio eich arian yn y ffordd rydych yn ei ddweud wrthynt.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif undeb credyd**. Mae’n rhaid i chi ddarparu manylion cyfrif yr undeb credyd i ni. Gall eich undeb credyd eich helpu gyda hyn.
- Os ydych yn **benodai** neu’n **gynrychiolydd cyfreithiol** sy’n gweithredu ar ran y cwsmer, dylai’r cyfrif fod yn eich enw chi yn unig.

Rhowch fanylion eich cyfrif isod.

Mae’n bwysig iawn eich bod yn llenwi pob blwch yn gywir gan gynnwys rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu os oes gennych un. Os rhowch y manylion anghywir am eich cyfrif i ni, efallai bydd oedi gyda’ch taliadau neu y gallwch golli arian.

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cyfrif ar eich llyfr siec neu’ch cyfriflenni banc. Os nad ydych yn siŵr am y manylion, gofynnwch i’r banc neu’r cymdeithas adeiladu.

Enw deiliad y cyfrif

Ysgrifennwch enw deiliad y cyfrif yn union fel y mae i'w weld ar y llyfr siec neu gyfriflen.

Enw llawn y banc neu gymdeithas adeiladu

Cod didoli

Rhowch bob un o'r chwe rhif, er enghraifft: 12-34-56.

Rhif y cyfrif

Mae rhifau cyfrifon fel arfer yn 8 rhif o hyd. Os oes gan eich cyfrif llai na 10 rhif, llenwch y rhifau o’r ochr chwith.

Rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu

Os ydych yn defnyddio cyfrif cymdeithas adeiladu efallai y bydd yn rhaid i chi ddweud wrthym y rhif rôl neu gyfeirnod. Gall y rhain gynnwys llythrennau a rhifau a gall fod hyd at 18 nod o hyd. Os ydych yn ansicr p'un a oes gan y cyfrif rif rôl neu gyfeirnod, gofynnwch i'r gymdeithas adeiladu.

Efallai eich bod yn cael budd-daliadau a hawliadau eraill nid ydym yn eu talu i mewn i gyfrif. Os hoffech i ni dalu hwy i’r cyfrif uchod, ticiwch y blwch hwn.

Rhan 21   **Manylion swyddfa'r post**

Darparwch fanylion eich swyddfa'r post leol.

Mae angen manylion swyddfa post arnom
o hyd os telir eich arian i mewn i gyfrif.

Rhan 22   **Gwybodaeth arall**

**Defnyddiwch y gofod hwn i nodi unrhyw beth
arall y teimlwch y gallai fod angen i ni wybod.**

Gallwch barhau ar ddalen o bapur ar wahân, os
oes angen. Gwnewch yn siŵr eich bod

- yn dweud wrthym am bwy mae'r wybodaeth ac
- yn rhoi eich enw llawn a rhif Yswiriant Gwladol
ar bob dalen o bapur, ac
- yn llofnodi a dyddio pob dalen rydych yn ei
ddefnyddio.

Ydych chi’n llenwi’r ffurflen ar ran rhywun arall?

Na

Ewch i Rhan 24 Datganiad.

Ydw

Dywedwch wrthym amdanoch eich hun isod.

Cyfenw

Enwau eraill

Unrhyw gyfenwau eraill rydych wedi cael eich adnabod wrthynt

Teitl

Mr Mrs Miss Ms   Teitl arall

Dyddiad geni

Rhif Yswiriant Gwladol

Gallwch gael hwn o slipiau cyflog neu bapurau treth.

Llythrennau

Rhifau

Llythyren

Cyfeiriad

Rhif ffôn cartref

Cod

Rhif

Rhif ffôn yn ystod y dydd, os yw'n wahanol

Cod

Rhif

gwaith

symudol

ffacs

Ydych chi'n llofnodi'r ffurflen hon ar ran rhywun arall?	Na	Ewch i Rhan 24 Datganiad.
	Ydw	Er y gallwch lenwi'r ffurflen hon ar ran oedolyn arall, mae'n rhaid iddynt hefyd lofnodi eu hunain oni bai bod un neu fwy o'r canlynol yn berthnasol. Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol.

Rwyf yn llofnodi'r ffurflen hon ar eu rhan oherwydd

Mae gennyf Bŵer Atwrnai ar eu rhan.	Dylech anfon eich dogfen pŵer atwrnai neu gopi ardystiedig gyda'r ffurflen gais hon. Cofiwch lofnodi'r Datganiad yn Rhan 24.
Rwy'n dderbynnydd neu ddirprwy ar eu rhan o dan Orchymyn y Llys Gwarchod, neu yn Yr Alban, rwyf yn diwtor, curadur neu warcheidwad a benodwyd yn nhermau'r gyfraith.	Dylech anfon y ddogfen berthnasol neu gopi ardystiedig gyda'r ffurflen gais hon. Cofiwch lofnodi'r Datganiad yn Rhan 24.
Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau eisoes wedi fy mhenodi i gael eu budd-daliadau ac i ddelio gyda llythyrau am eu budd-daliadau.	Byddwn yn anfon pob llythyr am y cais hwn yn syth atoch chi.
Ni allant ofalu am eu materion eu hunain oherwydd salwch meddwl neu anabledd dysgu.	Byddwn yn cysylltu â chi am hyn. Efallai bydd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn eich penodi i gael eu budd-daliadau ac i ddelio â llythyrau am eu budd-daliadau.
Maent mor sâl neu anabl nes ei bod yn amhosibl iddynt lofnodi eu hunan	Byddwn yn cysylltu â chi am hyn.
Os nad yw'r person yn gwybod eich bod yn llofnodi'r ffurflen hon ar eu rhan, dywedwch wrthym pam.	

Darllenwch y **Nodiadau** ar flaen y ffurflen hon a’r testun isod.
Yna llofnodwch y ffurflen ar waelod y dudalen hon.

- **Rwyf yn datgan** bod y wybodaeth a roddwyd gennyf ar y ffurflen hon yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred ac rwyf wedi cynnwys fy holl incwm a chynilion.
- **Rwyf yn deall** y gellir dwyn achos neu gamau eraill yn fy erbyn os byddaf yn rhoi gwybodaeth sy'n anghywir neu'n anghyflawn yn fwriadol.
- **Rwyf yn deall** bod yn rhaid i mi hysbysu'r swyddfa sy'n talu fy mudd-dal ar unwaith am unrhyw beth a allai effeithio ar fy hawl i'r budd-dal neu swm y budd-dal hwnnw.
- **Rwyf yn cytuno** y gall
  - yr Adran Gwaith a Phensiynau
  - unrhyw weithiwr gofal iechyd proffesiynol cymeradwy sy'n cynghori'r Adran
  - unrhyw sefydliad sydd â contract gyda'r Adran ar gyfer darparu gwasanaethau meddygolofyn i unrhyw berson neu sefydliad y cyfeirir atynt ar y ffurflen hon am unrhyw wybodaeth sydd ei hangen i ymdrin â'r
  - cais hwn am fudd-dal, neu
  - unrhyw gais i edrych eto ar y cais hwnac y gellir rhoi'r wybodaeth i'r gweithiwr gofal iechyd proffesiynol cymeradwy neu'r sefydliad hwnnw neu i'r Adran.

- **Rwyf hefyd yn deall** y gall yr Adran ddefnyddio'r wybodaeth sydd ganddi nawr neu y gallai ei chael yn y dyfodol er mwyn penderfynu p'un a oes gennyf hawl i gael
    - y budd-dal rwyf yn gwneud cais amdano
    - unrhyw fudd-dal arall rwyf wedi gwneud cais amdano
    - unrhyw fudd-dal arall y gallaf wneud cais amdano yn y dyfodol.
  - **Rwy'n cytuno** bod fy meddyg, neu unrhyw feddyg sydd wedi fy nhrin, yn cael gwybod am benderfyniad yr Ysgrifennydd Gwladol ar
    - gallu cyfyngedig i weithio
    - gallu cyfyngedig ar gyfer gweithgaredd sy'n gysylltiedig â gwaith, neu'r
    - ddau.
- Dyma fy nghais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth.**

Llofnod

Dyddiad

Ticiwch y blwch hwn os oes rhywun wedi llenwi'r ffurflen hon ar eich rhan.

Mae'n drosedd o dan Adrannau 111A a 112(1A) y Ddeddf Gweinyddol 1992 i fethu a hysbysu newid mewn amgylchiadau yn brydlon.

Gall methiant i ddweud wrthym yn brydlon am newid yn eich amgylchiadau arwain at ddwyn camau yn eich erbyn.

- Gwiriwch

eich bod wedi ateb yr holl gwestiynau ar y ffurflen hon sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un.
- Gwiriwch

eich bod wedi rhoi HOLL fanylion eich cyfrif yn **Rhan 20 Sut rydym yn eich talu** os ydych am gael eich talu yn uniongyrchol i'ch cyfrif.
- Gwiriwch

eich bod wedi llofnodi a dyddio'r ffurflen hon.
- Gwiriwch

eich bod wedi anfon yr holl ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt. Defnyddiwch y rhestr gwirio isod.

Prawf o bwy ydych
Mae'n bwysig ein bod yn siŵr o bwy ydych pan fyddwch yn gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth. Efallai y bydd angen i ni ofyn mwy o gwestiynau am hyn. Efallai y bydd angen i ni weld dogfennau swyddogol sy'n profi pwy ydych hefyd.

Nid yw rhif Yswiriant Gwladol yn brawf o bwy ydych.

Hyd yn oed os nad ydy'r holl ddogfennau rydym yn gofyn amdanynt gennych, **anfonwch y ffurflen hon yn ôl atom yn syth.** Anfonwch y dogfennau sydd ddim gennych yn hwyrach ymlaen.

Efallai y byddwch yn colli budd-dal os na fyddwch yn darparu dogfennau gwreiddiol o fewn un mis i'r dyddiad yr anfonwyd y ffurflen hon atoch.

Chi

Partner

Ffurflen gais

☒

☒

y ffurflen gais Lwfans Cyflogaeth a Chymorth hon

Ynglŷn â chi a'ch partner

unrhyw basbort neu ddogfennau mewnfudo rydym wedi gofyn amdanynt

unrhyw brawf rydym wedi gofyn amdano ynglŷn â chais am loches

Ynglŷn ag arian

unrhyw bapurau ynglŷn â

- taliadau diswyddo
- cyfandaliadau

prawf o unrhyw gynilion dros £5,500 yn cynnwys unrhyw Dystysgrifau Cynilion Cenedlaethol a thystysgrifau cyfranddaliadau

prawf o unrhyw gynilion dros £9,500, os ydych chi neu'ch partner yn byw mewn cartref gofal

prawf o unrhyw incwm o bensiwn rydych wedi dweud wrthym amdano

prawf o unrhyw daliadau gan bolisi credyd yswiriant

Chi

Partner

unrhyw brawf arall rydym wedi gofyn amdano ynglŷn ag arian arall sy'n dod i mewn

Ynglŷn â salwch neu anabledd

Datganiadau meddygol

ffurflen **SSP1W**

Adroddiad DS1500

Ynglŷn â gwaith, addysg neu hyfforddiant

y 5 slip cyflog wythnosol neu 2 slip cyflog misol diwethaf, os ydych chi a'ch partner yn parhau i weithio

ffurflen **P45**

apurau rhyddhau os ydych newydd adael Lluoedd Arfog EM

apurau rhyddhau os ydych newydd adael y carchar

manyion llawn unrhyw gyrsiau addysg neu hyfforddiant neu brentisiaeth

Rhan 26   **Ble i anfon eich ffurflenni a’ch dogfennau**

Anfonwch y ffurflen hon ac unrhyw ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt yn yr amlen amgaeedig.

Rhan 27   **Beth sy’n digwydd nesaf**

- Os ydych yn gymwys i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth byddwn yn ysgrifennu atoch i ddweud sut mae eich budd-dal wedi cael ei gyfrifo a sut byddwch yn cael eich talu.
- Os nad ydych yn gymwys i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth byddwn yn ysgrifennu atoch i ddweud pam a beth i'w wneud os ydych yn anghytuno â'r penderfyniad.
- Os ydych wedi gwneud cais am Fudd-dal Tai a Budd-dal Treth Cyngor bydd eich cyngor lleol yn cysylltu â chi.
- Ni fyddwn yn gallu delio â'ch cais ac efallai yn gorfod anfon eich ffurflen gais yn ôl atoch os
  - nad ydych wedi ateb yr holl gwestiynau ar y ffurflen hon sy'n berthnasol i chi a'ch partner, os oes gennych un, neu
  - os nad ydych wedi darparu yr holl ddogfennau rydym wedi gofyn amdanynt.

At ein defnydd

Datganiad

Cafodd yr atebion a roddais i'r cwestiynau ar y ffurflen hon eu darllen yn ôl i mi.
Cytunaf eu bod yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Llofnod y cwsmer

Enw’r swyddog cyfweld

Llofnod y swyddog cyfweld

Dyddiad